

2017

UDHËZUES METODOLOGJIK PËR MËSIMDHËNËSIT E KLASËS SË GJASHTË

EDUKATË QYTETARE, GJUHË DHE LETËRSI, HISTORI

EDUKIMI KUNDËR KORRUPSIONIT

Schweizerische Eidgenossenschaft
Confédération suisse
Confederazione Svizzera
Confederaziun svizra

Swiss Cooperation Office Kosovo

MINISTRY OF FOREIGN AFFAIRS OF DENMARK

DANIDA | INTERNATIONAL
DEVELOPMENT COOPERATION

Hartimi dhe publikimi i këtij udhëzuesi është zbatuar nga Projekti SAEK II, UNDP, Zyra në Kosovë, në bashkëpunim me Ministrinë e Arsimit, falë mbështetjes së Agjencisë Zvicerane për Zhvillim dhe Bashkëpunim (SDC) në Kosovë, si dhe DANIDA-s, Qeverisë së Danimarkës.

Mohim përgjegjësie:

Përmbajtja e këtij Udhëzuesi nuk paraqet medoemos mendimin e UNDP-së apo të donatorëve tanë SDC dhe DANIDA. Ky material është përpjekje e përbashkët e UNDP-së, Ministrisë së Arsimit, Shkencës dhe Teknologjisë, dhe mësimdhënësve të lëndëve përkatëse.

Kontribues:

Bujar Gallopeni, konsulent i pavarur
Hyrihahe Korqa, Mësimdhënëse e Gjuhës dhe Letërsisë
Blerim Carani, Mësimdhënës i Historisë
Bislim Krasniqi, Mësimdhënës i Ed. Qytetare
Rrezearta Reka Thaqi, UNDP

2017

UDHËZUES METODOLOGJIK PËR MËSIMDHËNËSIT E KLASËS SË GJASHTË

EDUKATË QYTETARE, GJUHË DHE LETËRSI, HISTORI

EDUKIMI KUNDËR KORRUPSIONIT

TABELA E PËRMBAJTJES

3 Hyrje

4 Shpjegim metodologjik

7 I. TEMAT NË LËNDËN E EDUKATËS QYTETARE

9 Vlerësimi para fillimit të modulit do të bëhet një model i testit me pyetje të kombinuara në vijim keni vetëm formën e modelit të testit

10 Njësia mësimore 1

12 Njësia mësimore 2

14 Njësia mësimore 3

16 Njësia mësimore 4

18 Njësia mësimore 5

20 Vlerësimi në fund të modulit do të bëhet një model i testit me pyetje të kombinuara në vijim keni vetëm formën e modelit të testit

23 II. TEMAT NË LËNDËN E GJUHËS DHE LETËRSISË

25 Njësia mësimore 1

28 Njësia mësimore 2

31 Njësia mësimore 3 & 4

37 III. TEMAT NË LËNDËN E HISTORISË

39 Njësia mësimore 1

41 Njësia mësimore 2

HYRJE

Vendet dhe shoqëritë në tranzicion rëndom me zhvillim të ulët ekonomik, shpesh përballen me dukuri të shpërfaqura ngeative, siç është korrupsioni. Në një situatë të tillë është edhe shoqëria kosovare, e cila vazhdimisht ballafaqohet me forma të caktuara të ndikimit të dukurive korruptive në segmente të ndryshme të shoqërisë.

Një nga format e çrrënjësjes së dukurisë së korrupsionit është parandalimi i saj, veçmas përmes edukimit. Prandaj, edukimi kundër korrupsionit është bërë një nevojë e domosdoshme për t'u përfshirë në kurrikulat e procesit të rregullt arsimor, pothuaj në të gjitha nivelet e arsimit.

Ministria e Arsimit, Shkencës dhe Teknologjisë (MASHT), me mbështetje të Programit të Kombeve të Bashkuara për Zhvillim (UNDP), Projekti për Mështetje të Përpjekjeve Anti-Korrupsion (SAEK II), me financim të Zyres Zvicerane për Bashkëpunim dhe Koordinim dhe DANIDA-s, Qeverisë Daneze, ka inicuar një program të edukimit kundër korrupsionit, me fillim në edukimin e mesëm të ulët. Kjo nismë ka ardhur si rezultat i vlerësimit të sektorit të arsimit në Kosovë, në vitin 2014.

Ky udhëzues metodologjik u shërben mësimeve të lëndëve Edukatë Qytetare, Gjuhë dhe Letërsi Shqipe, dhe Histori të klasës së gjashtë. Udhëzuesi shërben si material bashkëdyzues me librat bazë të aprovuara nga MASHT në lëndët e lartpërmendura.

SHPJEGIM METODOLOGJIK

Udhëzuesi metodologjik për mësimdhënësit e klasave të gjashta

është një dokument bazë i cili bart temat e zhvilluara të edukimit kundër korrupsionit për këtë klasë. Temat e paraqitura për nxënie përmes këtij udhëzuesi në lëndët Edukatë Qytetare, Gjuhë dhe Letërsi Shqipe, dhe Histori, duhet të *ofrohen në formë modulare* sipas planit vjetor të punës në lëndët e caktuara. Zhvillimi i temave të edukimit kundër korrupsionit të përfshira në këtë Udhëzues është bërë në harmoni me kurrikulat e zhvilluara për lëndët në fjalë bazuar në Kornizën e re të Kurrikulës së Arsimit Parauniversitar në Republikën e Kosovës.

Një ndër parakushtet kryesore të zbatimit të suksesshëm të këtij Udhëzuesi dhe temave të përfshira në të është që mësimdhënësit që e përdorin këtë dokument duhet të kuptojnë qasjen e përgjithshme të prezentimit të temave të edukimit kundër korrupsionit në arsimin e rregullt të mesëm të ulët (klasët 6-9). Qasja e adaptuar për këtë qëllim përfshinë prezentimin e temave në nivel horizontal, e cila nënkupton se temat janë shtrirë në disa lëndë relevante në klasë të njëjta, dhe në dimensionin vertikal, ku temat janë përfshirë në lëndë të njëjta nëpër klasë të ndryshme. Përveç kësaj, temat e prezentuara në dimensionin vertikal janë zhvilluar dhe planifikuar sipas parimit të të mësuarit nga vetja/individit tek sistemi social/shtetërorë. Tabela në vijim paraqet temat e propozuara sipas kësaj qasje sistematike të të mësuarit të temave:

Udhëzuesi përdoret në bashkëdyzim me librat bazë për lëndët e Edukatës Qytetare, Gjuhës dhe Letërsisë Shqipe, dhe sidomos Historisë. Poashtu, mësimdhënësit janë të inkurajuar të përdorin burime të ndryshme të të mësuarit në mënyrë që të arrijnë realizimin në plotni të rezultateve të të nxënësve.

Metodologjia e mësimdhënies dhe mësimnxënies në temat e paraqitura në këtë Udhëzues është e pasqyruar me detyra dhe ushtrime të ndryshme, të cilat vendosin në spikatje vëmendjen e nxënësve kah të kuptuarit dhe reflektimit të drejtë të temave të trajtuara. Poashtu, vlerësimi i nxënësve për temat e paraqitura bëhet pas përfundimit të modulit. Njëkohësisht, mësimdhënësit janë të inkurajuar që të përdorin metoda të vlerësimit para fillimit të të nxënësve të temave në fjalë (para modulit) dhe pas përfundimit të modulit, në mënyrë që të përcjellin edhe progresin adekuat të të nxënësve në drejtim të arritjes së rezultateve të të nxënësve. Tek secili modul dhe njësi mësimore janë paraqitur në formë të përmbledhur edhe udhëzime për vlerësim të nxënësve.

TEMAT E EDUKIMIT KUNDËR KORRUPSIONIT NË ARSIMIN E MESËM TË ULËT

Klasët	Klasa 6	Klasa 7	Klasa 8	Klasa 9
Temat	Prezentimi i vetes: - Njohja e vetes: Kush jemi ne? - Njohja e dallimeve individuale: Pse individët janë të ndryshëm prej njëri tjetrit? - Dallimi i opinioneve, mendimeve, vlerave dhe parimeve të veta nga ato të të tjerëve: Si dallojmë nga të tjerët? Të kuptuarit e karakteristikave, parimeve, vlerave dhe normave individuale: - Sinqeriteti - Integriteti - Morali/etika - Besimi - Përgjegjësia - Llogaridhënia	Njohja e shoqërisë: të kuptuarit e vlerave, normave, konventave sociale, etj. - Familja - Shoqëria / komuniteti - Përgjegjësia sociale - Qëndrimet - Stereotipet - Paragjykimet - Bindja - Konformiteti - Morali / etika / konventat/ normat sociale	Njohja rreth dukurisë së korrupsionit: - Definimi i korrupsionit; - Origjina dhe shkaqet; - Pasojat e mundshme; - Sjelljet e ndryshme korruptive & jo-korruptive; Format dhe mënyrat për ta luftuar korrupsionin: - Institucionet dhe mekanizmat që luftojnë korrupsionin (institucionet relevante shtetërore, shoqëria civile, masmedia, komuniteti, etj); - Format dhe mënyrat për të raportuar/lajmëruar korrupsionin; - Roli i qytetarëve për të luftuar korrupsionin;	Njohja rreth demokracisë dhe qeverisjes: - Shteti dhe demokracia - Administrata publike - Shërbyesit civil - Financat publike - Konflikti i interesit - Kodi etikës/ mirësjelljes në punë - Interesi publik / e mira e përgjithshme - Të drejtat e njeriut - Avokimi

1

A photograph of a classroom scene, overlaid with a semi-transparent purple filter. In the foreground, several students are seated at desks, with their hands raised high in the air, indicating active participation in a lesson. In the background, a female teacher stands near a chalkboard, smiling. The chalkboard contains mathematical equations, including $2x^2 - 5x + 5 = 10$, $5 + 7(1 - 3) / (x - 2) = 12$, and $7 - 5x + 3 = 1$. The overall atmosphere is one of an engaging educational environment.

TEMAT NË LËNDËN E EDUKATËS QYTETARE

Përmbledhje e modulit

Tema:	Njohja e vetes: Kuptimi i karakteristikave, vlerave dhe normave individuale	
Klasa:	6	
Lënda:	Edukata Qytetare	
Orët:	5 x 45 min.	
Përmbledhje e temës:	Individi në kontekstin e familjes, komunitetit, shoqërisë, etnicitetit, religjionit, dhe përkatësive tjera diverse. Njohuritë dhe reflektimi në parimet, vlerat dhe moralin individual, si karakteristika të personalitetit, konform normave familjare, sociale dhe komunitetit.	
Përmbajtja:	- Karakteristikat e personalitetit - Formimi dhe zhvillimi i qëndrimeve - Vlerat dhe parimet individuale - Sjellja individuale, e ndikuar nga qëndrimet, parimet, vlerat, normat, etj - Konfliktet e brendshme të individit - Integriteti - Besueshmëria - Nderi - Morali/etika - Përgjegjësia - Llogaridhënia - Normat sociale	
Rezultatet e të nxënit:	- Merr njohuri dhe kuptojnë veten e tyre në kontekstin dhe rrethin ku jetojnë, si familje, shkollë, komunitet, etj. - Dallon karakteristikat, qëndrimet, opinionet, parimet, vlerat e tyre individuale nga ato të të tjerëve (familje, shkollë, komunitet, etj); - Kupton dhe jenë të hapur ndaj qëndrimeve, opinioneve, vlerave e parimeve të të tjerëve; - Kupton dhe ballafaqohen me konfliktet e tyre të brendshme; - Kupton normat sociale; - Kupton dhe krahasojnë dallimet individuale dhe integritetin individual me normat sociale dhe etike; - Reflekton në ndikimin që kanë karakteristikat individuale në sjelljen e tyre në një kontekst të caktuar social, etj; - Vetëdijësohet për kontributin individual por edhe si pjesë e një grupi, në të mirë të komunitetit;	
Metodat e mësimdhënies / mësimnxënies	Në klasë	Në terren
	- Ligjerata - Lexim - Diskutime reflektuese në grup & klasë - Luajtje rolesh	Ligjërues mysafirë nga fusha e psikologjisë, apo nga lidershpi aktual, i cili/e cila shquhet me vlera dhe parime të forta të personalitetit në kontekstin tonë social.

VLERËSIMI PARA FILLIMIT TË MODULIT DO TË BËHET NJË MODEL I TESTIT ME PYETJE TË KOMBINUARA NË VIJIM KENI VETËM FORMËN E MODELIT TË TESTIT

2	TESTI ED. QYTETARE	EMRI DHE MBIEMRI I NXËNËSIT	KLASA: X-				
OBJEKTIVI: Të vlerësohet shkalla e arritshmërisë së njohurive të nxënësve në zotërimin e përbajtjeve mësimore para modulit		KUJDES: 1) MOS KOPJO, 2) MOS RRUMBULLAKO DY E MË TEPËR -Shembull: (a) (b) c), 3) MOS SHKARRAVIT -Shembull: Është një; 4) MOS PËRMIRËSO NËSE KE GABUAR -Shembull: Është një, Është një. 5) MOS SHKRUAJ NË FAQEN E PASME TË TESTIT,					
Nr	Sqarime plotësimi	DETYRAT DHE PËRGJIGJET	POENËT				
1 N. U	Rrumbullako njërin nga përgjigjet.	Pjesa kryesore e temës është: a)....., b)....., c)....., ç).....,	1				
2 N. U		Njëra nga detyrat që ka të bëjë me përgjegjësitë e qytetarit është: a)....., b)....., c)....., ç).....,	1				
3 N. U		Në kuadër të akteve të paragrafit për veprën jo te mire ,është: a)....., b)....., c)....., ç).....,	1				
4 N. U		Në kuadër të mjeteve të....., është: a)....., b)....., c)....., ç).....,	1				
5 N. U	Plotëso zbrazëtitrat mbi vizë.	Policët janë më tepër _____ të ligjit të tij.	2				
6 N. U		Njëra nga përgjegjësitë e qytetarit është _____ Në kuadër të përgjegjësisë të qytetarit bënë pjesë edhe _____ i të drejtave qytetare të të tjerëve .	2				
7 N. U		Profili i personit lider karakterizohet me vetëvlerësim të _____. Si dhe me _____.	2				
8 N. U	Plotëso në zbrazëtitrat mbi vizë.	Statusi i një individ është pak i _____ Pjesërisht i lidhur me jetën _____ _____ si qytetar privat, pjesërisht i lidhur me një _____ me rregulla të vështira për zbatim.	3				
9 N. L		Tri tipet e korrupsionit janë: 1. _____ 2. _____ 3. _____	3				
10 N. L	Renditi fjalitë në mënyrë të duhur në zbrazëtitrat mbi vizë.	të lidhur nga gjaku, nga martesat ose ndajnë së bashku burimet ekonomike	birësimi dhe të cilët jetojnë dhe familja është grup njerëzish që janë	4			
Poenët		0 - 7. 39 %	8 - 11. 40 %	12 - 15. 60 %	16 - 17. 80 %	18 - 20. 90 %	Numri i poenëve të saktë gjithsej.
Nota		1	2	3	4	5	( )
Shenjat korrigjuese: (V) e saktë, (X) e pasaktë, (≈) e pa plotësuar						Mësimdhënësi:	

NJËSIA MËSIMORE 1

Tema e veçantë: Pse njerëzit janë të ndryshëm?

Titulli i njësisë mësimore: Identiteti personal dhe grupor

Kohëzgjatja: 45 minuta

Përmbledhje e shkurtër

Tiparet e identitetit personal dhe atij grupor si dhe lidhjet dhe ndikimet reciproke ndërmjet këtyre dy formave të identitetit.

Fjalët kyçe

Identitet personal

Identitet grupor

Rezultatet e të nxënësve

- Shpjegon domosdoshmërinë e tri deri katër veçorive dalluese të identitetit personal dhe grupor;
- Demonstron aftësinë të vlerësojë vlerat në qëndrimin ndaj normave të caktuara në grupin shoqëror.

Mjetet mësimore

Tabela, fletorja, lapsi, fleta A4, burimi: Skema, e modifikuar, Burimi: <https://prezi.com/rak5epoevkxp/different-types-of-identity/>

Metodologjia e punës:

Lidhja e temës me njohuritë e nxënësve, zhvillimi njohurive të reja, nxënësit prezantojnë rezultatet e tyre.

Metoda: Bashkëbisedim - Shpjegim - Punë me skemë

Hapi 1: Parashikimi: Bashkëbisedim

Mësimdhënësi fillon orën mësimore me tri pyetje që shtron për diskutim:

Nxënësi mund t'i përgjigjet pyetjeve të përcaktuara nga mësimdhënësi para realizimit të njësisë mësimore:

- A keni dëgjuar fjalën identitet?
- Çka kuptoni me fjalën identitet?
- Në bazë të cilave veçori dallohet identiteti personal nga identiteti grupor?

Hapi 2: mësimdhënësi merr dy shembuj:

Lidhur me identitetin personal:

Mësimdhënësi merr një shembull në klasë në formë të pyetjes, **në bazë të cilave veçori dallon ky nxënës i klasës nga shokët e tjerë të klasës?**

Lidhur me identitetin grupor:

Mësimdhënësi merr një shembull në klasë në formë të pyetjes, **në bazë të cilave veçori dallon grupi i nxënësve të kësaj klase nga klasat e tjera të shkollës?**

Nxënësit - *shkurtimisht arrijnë të kuptimi i thjeshtë se me **identitet personal** kuptohet individi që i ka do veçori të tij dalluese me të cilat dallohet nga të tjerët. Me **identitet grupor** kuptohet grupi shoqëror me ato veçori dalluese të tij të cilat e dallojnë nga grupet e tjera shoqërore.*

Hapi 3: Njësia bazë

Nxënësit fokusohen në elementet bazë të njësisë mësimore ku mësimdhënësi paraqet një skemë të llojeve të identitetit nga një kopje u shpërndan secilit grup të nxënësve dhe pasi sqaron shkurtimisht karakteristikat e identitetit kërkon nga nxënësit që ta shikojnë me vëmendje këtë skemë të bashkëbisedojnë brenda grupeve për llojet e identitetit.

Personal Si individët e përcaktojnë veten me atë që është e rëndësishme dhe çka ka rëndësi për ta.	Identiteti si individët e shohin dhe e përcaktojnë vetveten dhe si të tjerët e shohin dhe e përcaktojnë atë.	Shumëfishtë Kur një person ka disa identitete. Ata mund të pohojnë veten në rrethana të ndryshme
Shoqëror Një identitet që i është dhënë individit në aspektin e grupit të tyre shoqëror siç janë moshë, gjinia dhe përkatësia etnike. Ata kanë pak zgjedhje për këtë identitet		Stigmatizuar (damkosur) Goffman - Një identitet që është poshtërues dhe i padëshirueshëm, i cili pengon njerëzit nga pranimi i plotë në shoqëri.
Kolektiv Ky është një identitet i ndarë nga një grup social. Individët kanë zgjedhje në atë që ata zgjedhin të identifikojnë me atë grup.		Njollë 1. Një dëmtim fizik-p.sh. verbëri 2. Një karakteristikë sociale - p.sh. penale, ofendues seksual

¹ Llojet e ndryshme të Identitetit

Hapi 4: Nxënësi reflektojnë për mësimin e mësuar nga skema për llojet e identitetit.

Në kuadër të kësaj pjese mësimdhënësi i ndan dy grupe të nxënësve dhe i pyet nxënësit se korrupsioni a është karakteristikë e **lindur në kuadër të identitetit apo është karakteristikë e **mësuar** dhe e **formësuar** nga rrethanat shoqërore politike ekonomike të caktuara?**

- Grupi parë mundohet të gjej argumente se korrupsioni është i trashëguar

- Grupi dytë mundohet të gjej argumente se korrupsioni është i mësuar dhe formësuar nga rrethana të caktuara
- Konkludim: të dy grupet në fund bëjnë në përmbledhje të kombinuar të argumenteve që mund të lidhen me korrupsionin.

Hapi 5: Vlerësimi

Vlerësohen nxënësit për përgjigjet e dhëna si dhe forcën e arsytimit dhe të gjykimit të tyre të treguar gjatë orës mësimore.

Emri	Mbiemri	Ofron argumente në mënyrë të:		
		Shumë të sakta	Mesatarisht të sakta	Të pa sakta
Afrim	Kosova	✓		
Besnik	Krasniqi		✓	

¹ <https://prezi.com/rak5epoevckxp/different-types-of-identity/>

NJËSIA MËSIMORE 2

Tema e veçantë: Të menduarit dhe sjellja jonë

Titulli i njësisë mësimore: Karakteristikat personale dhe sociale të liderit të grupit

Kohëzgjatja: 45 minuta

Përmbledhje e shkurtër

Profili personal dhe social i liderit, sjellja, aftësitë, përkushtimi, vizioni dhe roli i/e tij/saj për zhvillimin e grupit; pastaj, kriteret dhe procedurat për zgjedhjen e liderit, për zëvendësimin e tij, etj.

Fjalët kyçe

Lider i grupit

Karakteristikë personale dhe sociale të liderit

Rezultatet e të nxënit

- Identifikon tri karakteristikat të rëndësishme të personalitetit të cilat e veçojnë një lider të grupit;
- Diskuton një mënyrë të formimit dhe zhvillimit të qëndrimeve dhe vlerave të cilat e karakterizojnë një lider grupi.

Mjetet mësimore

Libri klasa 6 botim i dukagjinit, tabela, fletorja, lapsi, material informativ

Metodologjia e punës

Lidhja e temës me njohuritë e nxënësve, zhvillimi njohurive të reja, nxënësit prezantojnë rezultatet e tyre.

Mendo/ Puno në dyshe/Shkëmbe - Shpjegim dhe Lexim i orientuar - Rrjeti i diskutimit

Hapi 1: Parashikimi: Mendo/ Puno në dyshe/Shkëmbe

Mësimdhënësi/ja u bënë nxënësve pyetjen: – Cilat janë disa nga karakteristikat personale dhe sociale të liderit të grupit? Nxënësit mendohen për pak minuta, bashkëbisedojnë në dyshe. Mësimdhënësi i shënon në tabelë disa nga thëniet e nxënësve:

Karakteristikat e liderit

Personale

- Vullneti
- Disiplina

Sociale

- Bashkëpunimi reciprok

Hapi 2: Njësia bazë

Nxënësit fokusohen në elementet bazë të njësisë mësimore,

Ndërtimi i njohurive 25: Shpjegim dhe Lexim i orientuar

Mësimdhënësi u shpjegon nxënësve pikat kryesore të mëimit në mënyrë përmbledhëse, pastaj nxënësve u prezanton të dhëna nga skema e mëposhtme:

Lider i grupit - konsiderohet personi që posedon aftësi dhe shkathtësi të caktuara

Karakteristikë personale dhe sociale të liderit – janë veçorit dalluese me të cilat lideri veçohet në udhëheqje efikase lidhur me synimet e tij për qëllimin vizionin dhe misionin

Lideri nuk lind por formohet nëpërmjet të mësuarit, vëzhgimit etj. Ndërsa sipas një variante tjetër “nuk ka liderë të përshtatshëm për çdo situatë por liderë të veçantë për situata të veçanta. Kështu ka liderë më të aftë për të drejtuar në situatë lufte, të tjerë për situata paqeje a rindërtimi, etj. Sipas tyre koha, rrethanat, krijojnë liderin e duhur. Situata të ndryshme kërkojnë karakteristika të ndryshme të personalitetit të liderit.”

Korrupsioni luftohet nga lideri i vendosur.

Për 15 minuta nxënësit lexojnë (lexim i orientuar) këto materiale dhe çdo grup (punë me grupe) evidenton citate më kryesore dhe në fund përzgjedhin vetëm citatat e përbashkëta duke krijuar një përmbledhje të shkurtër për .

Hapi 3: Përforcimi i njohurive: 10'. Rrjeti i diskutimit.

Mësimdhënësi/ja shton një çështje për diskutim. Nxënësit japin mendimin e tyre pro dhe kundër për çështjet që ndërlidhen me liderin e grupit dhe rolin e tij në luftimin i korrupsionit, duke e argumentuar mendimin e tyre

Hapi 4: Detyrë shtëpie: Nxënësve u jepet detyrë të përgatisin secili nga një ese me përmbajtjen e karakteristikave personale dhe sociale të liderit të suksesshëm që mund të parandaloj dhe luftoj korrupsionin.

Hapi 5: Vlerësimi: Vlerësohen nxënësit për aktivizimin, përgjigjet, argumentet, gjatë orës së mësimit.

Emri	Mbiemri	Aktiv	Përgjigje e saktë	Argumente
Afrim	Kosova	✓	✓	✓
Besnik	Krasniqi	✓	/	✓
Dren	Gashi	/	/	/
Ermira	Hoxha	✓	/	✓

NJËSIA MËSIMORE 3

Tema e veçantë: Çka ndikon në mendimin dhe sjelljen tonë?

Titulli i njësisë mësimore: Roli i individit në grupin shoqëror

Kohëzgjatja: 45 minuta

Përmbledhje e shkurtër

Roli i individit në kuadër të grupeve shoqërore, duke pasur parasysh kontekstin kohor dhe hapësinor.

Fjalët kyçe

Roli social

Ndikimi individual

Ndikimi grupor

Rezultatet e të nxënit

- Identifikon tri pasoja të ndikimit të sjelljes individuale me veprim dhe mosveprim në grupin shoqëror;
- Vlerëson ndikimin e individit dhe grupit në qëndrimet, parimet, vlerat dhe normat themelore njerëzore;
- Argumenton me shembuj nga jeta e përditshme mbi domosdoshmërinë e normave për grupin shoqëror apo shoqërinë;

Mjetet mësimore

Libri klasa 6 botim i dukagjinit, tabela, fletorja, lapsi, fletë material.

Metodologjia e punës

Lidhja e temës me njohuritë e nxënësve, zhvillimi njohurive të reja, nxënësit prezantojnë rezultatet e tyre sipas kërkesës së mësimdhënësit.

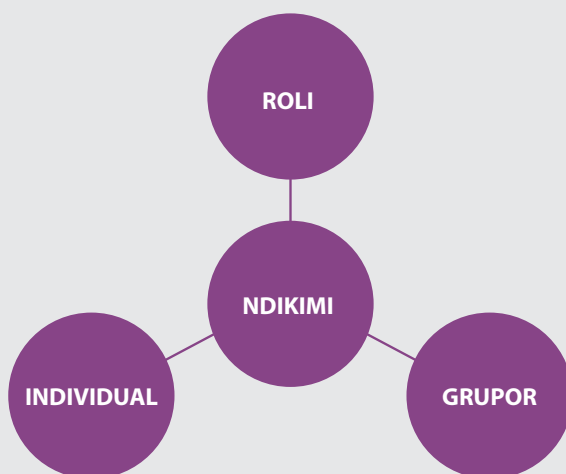
Stuhi mendimesh – Ditari dypjesësh – shkrim i lirë

Hapi 1: Njohuritë paraprake

Parashikimi: 10': Stuhi mendimesh

Mësimdhënësi fillon orën mësimore duke shtruar për diskutim këto pyetje:

- Çka është roli social ?
- Çka është ndikimi social i individit?
- Çka është ndikimi grupor ?

Hapi 2: Njësia bazë

Nxënësit fokusohen në elementet bazë të njësisë mësimore

Ditari dypjesësh 25`: Mësimdhënësi/ja, shpjegon afër katër minuta thelbin e mësimit. Vizaton në dërrasë të zezë tabelën e ditarit dypjesësh, ku në njërën shtyllë shkruan citatet kryesore dhe në shtyllën tjetër u kërkon nxënësve të shkruajnë komentet që lidhen me to.

CITATE	KOMENTE
Roli social	është një aspekt dinamik i një statusi. Ndërsa ne kemi një status, ne luajmë një rol.
Grupi shoqëror	Përkufizohet si tërësia e dy ose më shumë persona të cilët ndajnë një sërë normash, vlerash ose besimesh të përcaktuara qartë.
Ndikimi individual	veprim ndikues i individit te të tjerët.
Ndikimi grupor	veprim ndikues i grupit shoqëror te një apo disa individ.

Hapi 3: Shkrimi i lirë

Mësimdhënësi/ja i sugjeron nxënësve që të shkruajnë një shkrim të lirë në formë përmbledhëse për rolin e individit në grupin shoqëror në parandalimin e korrupsionit

Rolin e individit në grupin shoqëror në parandalimin e korrupsionit

- Individi i vendosur ka rëndësi.....
- Faktorët individual dhe grupor ndikojnë...
- Normat ligjore, tradicionale dhe religjioze gjithashtu ndikojnë....

Hapi 4: Vlerësimi i njohurive të arritura pas njësisë-ve mësimore (psot-testi)

Nxënësi mund t'i përgjigjet pyetjeve konkrete lidhur me mësimin e mësuar.

Vlerësohet aftësia e nxënësve për të pranuar dhe komunikuar opinionet e kundërta në shqyrtimin e çështjeve konkrete.

Emri	Mbiemri	Aktiv	Përgjigje e saktë	Argumente
Afrim	Kosova	✓	✓	✓
Besnik	Krasniqi	✓	✓	/
Dren	Gashi	/	/	/
Ermira	Hoxha	✓	/	✓

NJËSIA MËSIMORE 4

Tema e veçantë: Si janë njerëzit përgjegjës për mendimet dhe sjelljet e tyre?

Titulli i njësisë mësimore: Raporti individit dhe grupi shoqëror

Kohëzgjatja: 45 minuta

Përmbledhje e shkurtër

Llojet e lidhjeve sociale të individit me grupin dhe të grupit me grupin tjetër, si dhe ndikimin e atyre lidhjeve në krijimin e identitetit personal dhe grupor

Fjalët kyçe:

Raporti reciprok
Lidhje shoqërore
Ndikim social

Rezultatet e të nxënit

- Shpjegon rolin e individit dhe ndershmërinë e tij në kuadër të grupit shoqëror;
- Krahason forma të caktuara të moralit/etikës së individit në kuadër të grupit shoqëror;

- Zbaton në mënyrë të pavarur udhëzimet e dhëna nga një burim për ndonjë formë të besueshmërisë së individit në grupin shoqëror.

Mjetet mësimore

Libri klasa 6 botim i dukagjinit, tabela, fletorja, lapsi.

Metodologjia e punës

Lidhja e temës me njohuritë e nxënësve, zhvillimi njohurive të reja, nxënësit prezantojnë rezultatet e tyre sipas kërkesës së mësimdhënësit.

Stuhi mendimesh, Shpjegim dhe Tabela e citateve. Ese 10 minutash

Hapi 1: Njohuritë paraprake: Stuhi mendimesh

Mësuesi dhënësi/ja shkruan në tabelë fjalën "Raporti individit dhe grup shoqëror" dhe u kërkon nxënësve të thonë se çfarë kuptojnë me këtë fjalë. Mësuesi dhënësi/ja shkruan në tabelë disa nga përgjigjet e tyre, të cilat ndihmojnë në marrjen e njohurive të reja.

Hapi 2: Njësi bazë

Nxënësit fokusohen në elementet bazë të njësisë mësimore:

Shpjegim dhe Tabela e citateve.

Mësuesi dhënësi/ja shpjegon për disa minuta thelbin e mësimit. Nxënësit lexojnë mësimin, diskutojnë, u kërkon nxënësve të ndalen te detyrat duke interpretuar të dhënat nga skema.

Raporti reciprok - ndikimi i dy anshëm mes individëve brenda apo ndërmjet grupeve

Ndikimin social - bëhet nga individ apo grupi shoqëror dallon nga ndikimi juridik apo ligjor

Ndershmëria - karakteristikë **universale e individit**.

Etika e sjelljes - sjellje e bazuar në norma pozitive të përcaktuara sipas një kodi të veçantë.

Fokusi i nxënësve bëhet te:

shpjegimi i rolit të **individit** dhe **ndershmëria** e tij në kuadër të grupit shoqëror, ku korrupsioni mund të mos ketë gjasa të zhvillohet aty ku ka njerëz të ndershëm;

krahasimi i **formave të caktuara të moralit/etikës** së individit në kuadër të grupit shoqëror që mundëson të hetohet dhe luftohet korrupsioni;

Hapi 3: Ushtrime përmbyllëse

Nxënësit shkruajnë në mënyrë përmbledhëse një ese të shkurtër dhjetë minutash:

Titulli	Raporti: individ dhe grupi shoqëror
Pjesa hyrëse	
Pjesa kryesore	
Pjesa përfundimtare	

Hapi 4: Vlerësimi i njohurive të arritura pas njësisë mësimore .

Gjatë kësaj ore, nxënësit gjithashtu vlerësohen për aftësinë për të lidhur temën e re me njohuritë e mëparshme.

Emri	Mbiemri	Njohuritë e mëparshme	Njohuritë e temës së re	Ndërlidhja
Afrim	Kosova	✓ ✓ ✓ ✓	✓ ✓ ✓ ✓	E shkëlqyeshme
Besnik	Krasniqi	✓ ✓	✓ ✓	E mirë
Dren	Gashi	/	/	E pamjaftueshme
Ermira	Hoxha	✓	/	E mjaftueshme

NJËSIA MËSIMORE 5

Tema e veçantë: Të menduarit dhe sjellja jonë në raport me shoqërinë
Titulli i njësies mësimore: Grupi dhe karakteristikat e tij

Kohëzgjatja: 45 minuta

Fjalët kyçe:

Grupet shoqërore

Pozita shoqërore

Keqpërdorim i pozitës brenda grupit

Rezultatet e të nxënit

- Parashtron argumente pro ose kundër për përgjegjësinë brenda grupit shoqëror;
- Shpjegon mënyrën e zhvillimit të llogaridhënies në kuadër të grupit shoqëror, duke e ilustruar atë me shembuj konkretë;
- Krahason ngjashmëritë dhe dallimet e dy lloje të normave sociale të zhvilluar në kuadër të grupeve shoqërore .

Mjetet mësimore

Libri klasa 6 botim i dukagjinit, tabela, fletorja, lapsi, fleta A4

Metodologjia e punës

Lidhja e temës me njohuritë e nxënësve, zhvillimi njohurive të reja, nxënësit prezantojnë rezultatet e tyre sipas kërkesës së mësimdhënësit.

Stuhi mendimesh- Shkrim dhe Rrjeti i diskutimit- Diagrami i venit

Hapi 1: Njohuritë paraprake (Brainstorming) *Stuhi mendimesh-* Mësimdhënësi/ja e fillon orën e mësimit me një pyetje dhe sjelljen e shembujve nga jeta e përditshme ku në tabelë paraqet disa fjalë kyçe:

FJALËT KYÇE

Grup shoqëror, pozitë shoqërore, përgjegjësi sociale, norma sociale

Hapi 2: Njësia bazë, Shkrim dhe Rrjeti i diskutimit

Nxënësit fokusohen në elementet bazë të njësies mësimore

*Një **grup shoqëror** përkufizohet si përbërje e dy ose më shumë njerëzve që ndërveprojnë me njëri-tjetrin, kanë karakteristika të ngjashme dhe në mënyrë kolektive kanë një ndjenjë të përbashkët.*

***Pozita shoqërore**- është pozita e një individi në një shoqëri dhe kulturë të caktua.*

***Përgjegjësia sociale** është një kornizë etike dhe sugjeron që një entitet, qoftë ai organizatë apo individ, ka detyrimin të veprojë për të mirën e shoqërisë në përgjithësi.*

Norma sociale** - të shkruara dhe pa shkruara **dhe roli i tyre në parandalimin e korrupsionit dhe dukurive tjera negative

Mësimdhënësi/ja pasi i sugjeron nxënësve të lexojnë në fletat mësimore , kërkon nga nxënësit të japin mendimet e tyre pro dhe kundër, duke i argumentuar.

A janë gjithmonë të drejta rregullat dhe zakonet?

PO (Pse?) JO (Pse?)

Nxënësit diskutojnë për të gjeturat e tyre gjatë analizës së pjesëve mësimore dhe argumentojnë në mënyrë të logjikshme

Në kuadër të grupit ka edhe disa rregulla që kanë ndikim në jetën tonë

Zakonet	Rregulla	Ligjet
- zakonet janë rregulla, por që bazohen në traditë.		- Rregulla të bazuara në kushtetutë - I nxjerrin nga organet shtetërore

Hapi 3: Vlerësimi i njohurive të arritura pas njësisë mësimore

Gjatë kësaj ore, gjithashtu nxënësit vlerësohen për forcën dhe qartësinë e argumenteve.

Emri	Mbiemri	Ofron argumente në mënyrë të:		
		Shumë të sakta	Mesatarisht të sakta	Të pa sakta
Afrim	Kosova	✓		
Besnik	Krasniqi		✓	
Dren	Gashi			✓
Ermira	Hoxha	✓		

VLERËSIMI NË FUND TË MODULIT DO TË BËHET NJË MODEL I TESTIT ME PYETJE TË KOMBINUARA NË VIJIM KENI VETËM FORMËN E MODELIT TË TESTIT

2	TESTI ED. QYTETARE	EMRI DHE MBIEMRI I NXËNËSIT	KLASA: X-
OBJEKTIVI: Të vlerësohet shkalla e arritshmërisë së njohurive të nxënësve në zotërimin e përbajtjeve mësimore para modulit		KUJDES: 1) MOS KOPJO, 2) MOS RRUMBULLAKO DY E MË TEPËR -Shembull: a), b), c), 3) MOS SHKARRAVIT -Shembull: Është një, 4) MOS PËRMIRËSO NËSE KE GABUAR -Shembull: Është një, Është një. 5) MOS SHKRUAJ NË FAQEN E PASME TË TESTIT,	
Nr	Sqarime plotësimi	DETYRAT DHE PËRGJIGJET	POENËT
1 N. U	Rrumbullako njërin nga përgjigjet.	Pjesa kryesore e temës është: a)....., b)....., c)....., ç).....,	1
2 N. U		Njëra nga detyrat që ka të bëjë me përgjegjësitë e qytetarit është: a)....., b)....., c)....., ç).....,	1
3 N. U		Në kuadër të akteve të paragrafit për veprën jo te mire ,është: a)....., b)....., c)....., ç).....,	1
4 N. U		Në kuadër të mjeteve të....., është: a)....., b)....., c)....., ç).....,	1

5 N. M	Plotëso zbrazëtitrat mbi vizë.	Policët janë më tepër _____ të ligjit se sa _____ të tij.					2
6 N. M		Njëra nga përgjegjësitë e qytetarit është _____ Në kuadër të përgjegjësiave të qytetarit bënë pjesë edhe _____ i të drejtave qytetare të të tjerëve .					2
7 N. M		Profili i personit lider karakterizohet me vetëvlerësim të _____. Si dhe me _____.					2
8 N. M	Plotëso në zbrazëtitrat mbi vizë.	Statusi i një individ është pak i _____ Pjesërisht i lidhur me jetën _____ _____ si qytetar privat, pjesërisht i lidhur me një organizatë _____ me rregulla të vështira për zbatim.					3
9 N. L		Tri tipet e korrupsionit janë: 1. _____ 2. _____ 3. _____					3
10 N. L	Renditi fjalitë në mënyrë të duhur në zbrazëtitrat mbi vizë.	të lidhur nga gjaku, nga martesë ose ndajnë së bashku burimet ekonomike				birësimi dhe të cilët jetojnë dhe familja është grup njerëzish që janë	4
		1. _____ 2. _____ 3. _____ 4. _____					
Poenët		0 - 7. 39 %	8 - 11. 40 %	12 - 15. 60 %	16 - 17. 80 %	18 - 20. 90%	Numri i poenëve të saktë gjithsej.
Nota		1	2	3	4	5	( )
Shenjat korrigjuese: V- e saktë, X- e pasaktë, ≈- e pa plotësuar						Mësimdhënësi:	

2

TEMAT NË LËNDËN E GJUHËS DHE LETËRSISË

Përmbledhje e modulit

Tema:	Njohja e vetes: Kuptimi i karakteristikave, vlerave dhe normave individuale	
Klasa:	6	
Lënda:	Gjuhë Shqipe	
Orët:	4 x 45 min.	
Përmbledhje e temës:	Moduli duhet të përmbajë tregime dhe anekdota që kanë të bëjnë me dallimet individuale, dhe me karaktere pozitive dhe jo pozitive në raport me të mirën e përgjithëshme në komunitet, shoqëri, etj.	
Përmbajtja:		
Rezultatet e të nxënit:	- Analizon mesazhet nga literatura dhe reflektojnë rreth tyre gjatë diskutimeve në klasë; - Demonstron (mos)përdorimin e këtyre shembujve në jetën praktike/reale;	
Metodat e mësimdhënies / mësimnxënies:	Në klasë	Në terren
	- Raste studimi - Leximi dhe rrëfimi i tregimeve - Diskutime rrethetiv dhe analitik në grupe/klasë, etj	N/A
Literatura:	- Lexim Letrar Klasa 6 - Gjuhë Shqipe - Burime nga interneti	

Meqenëse qëllimi i këtij moduli është të kontribojë në të nxënit dhe vetëdijësimin e nxënësve rreth njohjes së karakteristikave, vlerave dhe parimeve individuale të individit, pastaj vlerat, parimet dhe normat sociale ku jetojnë individët, atëherë edhe fokusi i orientimit të procesit të nxënit në klasë duhet të mbahet në këtë perspektivë. Mësimdhënësi e mban dimensionin e diskutimit në tematiken e modulit qoftë në pjesët hyrëse, në pjesën kryesore, apo ushtrimet përmbyllëse.

Njësitë e paraqitura në këtë modul përmes përdorimit të prozes dhe poezisë sjellin një këndvështrim divers të trajtimit të temes. Prandaj në katër njësitë mësimore që përdoren në këtë modul, mësimdhënësi rrumbullakon rritjen e qëllimit dhe rezultateve të të nxënit të paraqitura për këtë modul.

NJËSIA MËSIMORE 1

Titulli: Proza e poezia, (skicë e Migjenit)
“Zoti të dhashtë”

Tema: Proza e poezia, (mjerimi social i viteve të 30-ta)

Njësia: (Skicë e Migjenit) “Zoti të dhashtë”

Kohëzgjatja: 45 minuta

Përmbledhje e shkurtër

Fjalët kyçe
Lypësi
Zoti të dhashtë
Ndihma

Rezultatet e të nxënit

- Identifikon tiparet & karakteristikat e karaktereve në prozë dhe poezi;
- Analizon pabarazinë midis klasave dhe shkaqet e pabarazisë;
- Reflekton në vlerat sociale të kohës;
- Bën krahasime të kohëve që trajton proza e poezia, me realitetet aktuale;

Mjetet mësimore

Burime nga internet, projektori, laptopi, libri, fleta, lapsi

Metodologjia e punës

Hyrje në njësinë mësimore

Zoti të dhashtë
MIGJENI

Perspektivë

Pyetje/detyra stimuluese

Evokim

Hapi i parë:

- Me anë të një klasteri kërkohet nga nxënësit të shpjegojnë kuptimin e fjalës 'lypësi'

Lypësi

- Çfarë ndjen?
- Çfarë thotë?
- Si komunikon?
- Si jeton?
- Çfarë bën?
- Pamja e jashtme?

Njësia bazë

Zoti te dhashte! (MIGJENI)
 Dikush troklt në derë...
 Kush a?
 -A po na fal ndoj send, zoje?
 Zoti te dhashte!
 -Me fal ndoj send, te dhashte Zoti shendet...
 -Haj! Zoti te dhashte!
 Por lypsi e di se c'domethane "Zoti te dhashte": Mos me pas kurr, mos me ngran kurr. Prandej me ma teper fuqi i ble deres. E tash permirendia asht zani ma i rrepte:
 -Haj! more! Zoti te dhashte! A merr vesht?
 Lypsi doemos i duhet me marre vesht. E len ate derë, mshn te dyten, te tretën, te katertën, e keshtu me rradhe, te gjitha dyert e asaj rruge. Kjo rruge sot per sot asht fusha e veprimt te tij. Neser asht ndoj rruge tjeter. Fushat e veprimt te qytetarit tone jane te ndryshme. Dhe ndryshojne njena nga tjetra, sic ndryshon parajsa nga ferri, me te gjitha variacionet piktoreske dhe mallengjyese. E lypsi, qe troklt nga dera ne derë, diku ia falin ndoj send, diku i thote zoja e shtepise: "s'kam besa" - dhe lypsi atdhere asht i hute, shikon tue mbajt mend kete derë, me ardhje ndoj dite tjeter. Por at "Zoti te dhashte" lypsi s'e duron; s'don ta degjoje. Ai e din mirfilli se c'da me thane "Zoti te dhashte". Falhe ate, i cili perezell me keto dy fjale, ai fillon ta mniqe. Kurr ai s'i ka ndame keto dy fjale njenes nga tjetra. Kudo qe degjon fjalen "Zot", ai pa dashje la shkonte ate "te dhashte" dhe ne tru te tij u krijonte dicka qe s'kuptohet e qe mmbet. Se ai ishte i sigurt se "Zoti te dhashte" domethane tallje.
 Nje dite, me nje buzëqeshje ironike, duet lypsi nga nje ndertese me kryq ne maje, se aty kishte veshtirue keto fjale: "Zoti qe kujdeset per zoqte e qelless, s'ka me i lane njerzeli te vdesin nga uja". Hie - thoshte lypsi tue dale - sot nuk asht njashtu. Zoti ndoshta kujdeset pet trumcake edhe priftent, por per mure s'e besoj. Mure dhe shoket e ndi, po na harron bota e si mos te na harroje Zoti, qe s'na ka parasysh. Por thone, se Zoti... ketu lypsi preu mendimet dhe shpejtoi mbrapa nje plaku me bastun.

Ushtrime përmbyllëse

Pamja e typësit	Pamja e pasanikëve	Realiteti i rrugëve tona	Si t'u ofrohet ndihma?	Çdo të thotë të jesh human?	Përmendni disa humanist të shquar?

- Pasi kanë plotësuar tabelën nxënësit komentojnë në grupe punën që kanë bërë dhe e prezantojnë para grupeve tjera
- Nxënësit do të punojnë në fletoret e tyre deri në 10 min dhe përgjigjet e tyre plotësohen në tabelë

Fal sepse një ditë edhe ti do të kesh nevojë për falje...!

Shtrohet pyetja: Si duhet të ndihemi dhe veprojmë para këtij realiteti të hidhur?

T'u ndihmojmë atyre që kanë nevojë që të gjejnë pak ushqim e ngrohtësi

Fëmijëve mund t'u japim çdo gjë, por do të jetë e kotë nëse nuk ua dhurojmë veten, kujdesin dhe dashurinë tonë. Edukimi aktiv nënkupton pjesëmarrjen e përbashkët, prindërit – fëmijët, mesuesit për ta zbuluar natyrën, talentet, aftësitë dhe mundësitë e tyre, dhe për t'ia aftësuar për jetë, për zgjedhje, për vlera, për virtyte, për përgjegjësi dhe dashuri.

= Mjekimi më i mirë i çdo zbrazëtie është dhurimi – dashuria.

= E Lumja Nëna Tereze thoshte: "Pa dashuri dhe flajim jeta s'ka kuptim", e ne mund të themi: Pa dashuri dhe flajim s'ka as edukim!

Vlerësimi i njohurive të arritura pas njësisë (njësive) mësimore

Bëhet vlerësimi i punës së nxënësve mbështetur në shkallën e përqendrimit gjatë mësimin, pyetjeve të ngritura për çdo paqartësi si dhe pjesëmarrjes së tyre gjatë gjithë hapave të procesit mësimor.

NJËSIA MËSIMORE 2

Titulli: Proza e poezia, skica: “Bukuria që vret”

Tema: Proza e poezia

Njësia: Skica: “Bukuria që vret”

Kohëzgjatja: 45 minuta

Përmbledhje e shkurtër

Migjeni dha idete e tij për një shoqëri ndryshe. Më të barabartë, pa shfrytëzim të njerëzve.

Fjalët kyçe

Bukuri, dimër, natë, vdekje, fëmijë, nënë, revoltë

Rezultatet e të nxënës

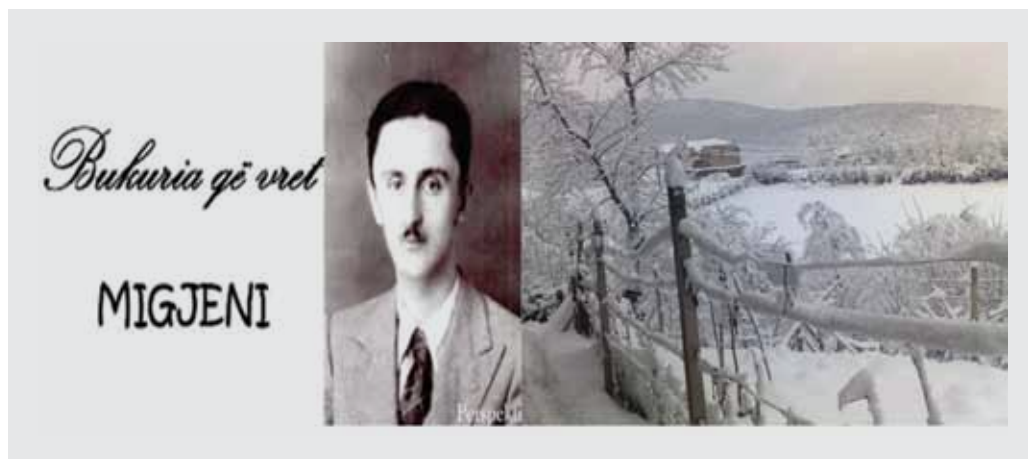
- Diskuton sistemin dhe lidhshërinë e kohës në raport me mbështetjen e të mirës së përgjithshme;
- Reflekton në karakteristikat e udhëheqësve të sistemit publik dhe social;
- Analizon pakënaqësitë e tij rreth realitetit shoqëror të asaj kohe;
- Krahason formën e funksionimit të atij sistemi me sistemin aktual;

Mjetet mësimore

Laptopi, projektori, libri, fletorja, markera, burime nga interneti.

Metodologjia e punës

Hyrje në njësinë mësimore

Pyetje/detyra stimuluese

Parashikimi.

Diskutim për njohuritë paraprake

Mësimdhënësi-ja.

paraqet një peisazh dimiri.

Ftohen nxënësit për disa minuta të përqendrohen, të mendojnë rreth asaj që shohin dhe më pas t'iu përgjigjen pyetjeve të shtruara nga mësimdhënësi-ja.

Shtrohet pyetja:

- Ç'ju sjell në mendje ky peisazh?
  - Po për njerëzit e shtresës së lartë çfarë ju sjell në mendje?
  - Çfarë ju sjell në mendje për njerëzit e varfër?
- Nxënësit japin lirshëm mendime të shpejta

Njësia bazë

Nxënësit punojnë në dyshe sipas teknikës pyet sërish për prozën 'Bukuria që vret' të Migjenit

Jepen shpjegime për kërkesa.

- Cilët janë pjesëmarrës?
- Çfarë mendoni se do të ndodhë më vonë?
- Më pas lexohet paragrafi i dytë, i tretë dhe i katërt dhe parashtrihen pyetje në lidhje me përmbajtjen e tyre?
- Pse ndryshoi gjendja shpirtërore në familje?
- Parashikoni se do të ketë ngjarje të dhimbshme? Po ose jo? Ku e mbështesni argumentimin tuaj?
- Si e parashikoni se do të vazhdojë ngjarja?
- Si do të mbyllet?
- Mendoni një fund tjetër
- C'kuptoni me revoltën e nënës?

Ushtrime përmbyllëse

Përforcim: Ditari dypjesësh

CITIM FRAGMENTI	KOMENTI
-Po shiko mos ngrinë Laroja?? Dhe çohen, i lëshojnë vend rreth zjarmit Larojës, lopës së shtëpisë. Tënxehet dhe ky pjestar familje në kasollen e kristalizueme. E Laroja din si duhet me u shtrimë rreth zjarmit.	Se njerëzit e kësaj familje kanë mëshirë për shtazët. Jantë njerëzit e shtresës së lartë nuk kanë mëshirë për njerëzit e varfër Dhe kritika e Migjenit shprehet plot dramaticitet në vazhdim „Dhe agimi zbardh me bukurinë e bardhë që vret. Çohen njerëzit me trupat e mpimë dhe me kujtim në ndërgjegje se u kalua dhe një natë e vështirë. U çuen, por nuk çohet një vocrrak. Dora e s'amës shtrihet mbi të dhe në atë çast një britmë e tmerrshme shpoi zemrat e kasolles. Dhimbja e një nanës i shkrinë zemrat në vaj, por ç'e do kur nuk shkrinë zemrën e vocrrakut. Po, ishte ngrinë loka e nanës. Gjaku i tij i kuq dhe i purpurt ish ngrinë ndër dejë dhe në zemër, ish bamë kristal, ish ba rubis, për gjerthunët e metesave. E trupi i vocrrakut, i lokes së nanës, ishte bamë një shtatore e ngurët e zhguldun nga gjini i nanës... Kjo është "Bukuria që vret" e Migjenit...

Shtrohet pyetja:

A ndryshon koha moderne vlerat e individit në mbijetesë?

Në fund për të reflektuar mirë, e njejta pyetje jepet si temë diskutimi:

Vlerësimi i njohurive të arritura pas njësive-ve mësimore (post-testi)

- Nxënësit vlerësohen për:
- pjesëmarrje aktive
- aftësinë për të kërkuar e hulumtuar
- aftësinë për të klasifikuar materiale
- zhvillimin e ideve

NJËSIA MËSIMORE 3 & 4

Titulli: Poezia dhe Proza – “Baladë Qytetëse”

Tema: Poezia dhe Prozapasqyroi botën shqiptare në vitet ‘30 me protestat, dhembjet, ëndërrat dhe shpresat për të ardhmen.

Njësia: “Baladë Qytetëse”

Kohëzgjatja: 45 minuta

Përmbledhje e shkurtër

Temat kyçe: Baladë, grua, ngjarje, mbamë, varr, cmenduri

Rezultatet e të nxënit

- Lexon dhe krahason artikuj të ndryshëm që kanë të bëjnë me aktualitete nga shëndetësia, barazia gjinore, të drejtat e njeriut, etj;

- Pasqyron botën shqiptare në vitet ‘30 me protestat, dhembjet, ëndërrat dhe shpresat për të ardhmen;
- Diskuton se çfarë e shtyn autorin të rebelohet ndaj indiferencës së qytetit;

Mjetet mësimore

Libri, Projektori, laptopi, markera, fletorja, Informacione nga interneti

Metodologjia e punës

Hyrje në njësinë mësimore

MIGJENI
Baladë qytetse

Pyetje/detyra stimuluese

Nxënësve u shfaqet një video recitale me autorin Robert Ndrenika

Mbramë
qiella dhe hyjt e vramë
një ngjarje të trishtueme panë:
Hije... jo! - por një grue
me ftyrë të zbetë edhe me sy
të rez si jeta e saj,
me buzën të vyshkuna në vaj,
me plagë në gjoks e stolisun
me veshje dhe me shpirt të grisun,
me hije grueje,
një kens këso bote,
një fantom uje
vallzonte valle në rrugë të madhe.
Dy hapa para, dy hapa mbrapa
me kambë të zbathun,
me zemër të plasun.
Dy hapa djathtas, dy hapa majtas,
me flokë të thime,
me ndjesi të ngrim

BALADË QYTETSE

(Dikur,
kur gjith' e saj me këren
shpërtheeshin n'aromë,
kur lili e njomë -
atëherë e dashunojshin shumë zotni.
E sot?)
Jeta e saj asht kjo vall' e çmendun
në rrugat e qytetit tonë,
një jetën e fikun, një jetë e shterun,
shpirt i molisun, zemër e therun,
një za vorri, një jehonë
që vallzon natën vonë
nëpër rrugat e qytetit tonë.

Njësia bazë

	Cfarë janë baladat?	Cfarë ishin heronjtë e tyre?	Nga kush luhen baladat e reja?	C'mendim keni ju?
Baladat janë pjesa më tragjike e folklorit.		Heronjtë e tyre janë njerëz të jashtëzakonshëm që veprojnë në situata të jashtëzakonshme.	Nga njerëz të zakonshëm në rrugët e qyteteve tona.	Tragjeditë e reja janë më të dhimbshme se të vjetrat.

Mësuesja u drejton pyetje nxënësve:

1. Te cili varg Migjeni përdor një ton kritik?

- Në vargun: **qiella dhe hyjt e vramë**

2. Cila është koha e zhvillimit të ngjarjes?

-nata, errësira...

3. Si po kalohet jeta e saj?

-Jeta e saj vazhdon me të njëjtat ritme vetëm se ka ndërruar profesion. Nga një prostitutë është kthyer në lypëse (në një të çmendur)

	Te cili varg qëndron një ton kritik?	Cila është koha e zhvillimit të ngjarjes?	Cili varg shpreh dilemë?	Në cilat vargje përdoret figura e ironisë?	Cilat vargje janë treguesit e plakjes?	Cilët janë të vetmit dëshmitarë sepse njerëzit nuk përmenden fare?
Nata ,errësira		+				
Qielli dhe hyjt e vramë	+					+
Hije ....jo ,por një grue			+			
(Dikur, kur gjith' e saj me kreni shpërtheshshin n'aromë, kur ish e njomë – atëherë e dashunojshin shumë zotni				+		
Me flokë të thime me ndjesi të ngrime					+	

Jeta e saj asht kjo vall' e çmendun
në rrugat e qytetit tonë,
një jetën e fikun, një jetë e shiterun,
shpin i molisun, zemër e therun,
një za vorri, një jehonë
që vallzon natën vonë
nëpër rrugat e qytetit tonë.

Si e argëtonte qytetin kjo grua?

Dikur e argëtonte me trupin e saj, ndërsa
sot e argëton me shfaqjen që jep.

Dhe me të drejtë Migjeni ngreh zërin e
revoltës:

*"Shoqëri po deshe ndërro formën,
hiq bragazhet"*

Ushtrime përmbyllëse

Mësimdhënësi udhëheqë nxënësit në diskutime lidhur me trajtimin e tematikës së poezisë që ka të bëjë me tiparet e karakteristikave individuale të personazhit/ personazheve, duke bërë krahasimin e tyre me vlerat dhe normat e shoqërisë së kohës që trajton poezia.

Shembujt në vazhdim mund të shërbejnë si orientim për diskutim, por mësimdhënësit mund të përzgjedhin edhe shembuj tjerë nga praktika e tyre.

Çfarë ishte, si është dhe si do të jetë roli i gruas në shoqëri?

Naim Frashëri me të drejtë thote:

"Gruaja duhet të jetë më e arsimuar nga burri se fëmija merr së pari dituri nga nëna. Nëna është shtyllë e shtëpisë e shoqërisë dhe e gjithë njerëzisë"

Rini, thuaja këngës më të bukur që di...,!!! Qeshu rini qeshu, bota është e jote

Po sot?

Shprehja e potencialit të
femrës në shoqëri dhe në
familje është një nga
kujtesat më të rëndësishme
për të ardhmen e vendit.
Kjo libër shpreh mendimet
dhe ideat e Maksim Casli
për të ardhmen e vendit.
Libri është i shkruar në
gjuhën shqipe dhe është
i disponueshëm në
gjuhën shqipe.

Potenciali femror është vendimtar në integrimin e kombit, vetëm duhet të dimë ta përdorim intelektin, arsimin, profesionin dhe të qenurit grua

"Me kalimin e viteve kemi një ndryshim të kulturës dhe këndvështrimit ndaj rolit të gruas në shoqëri, si dhe një përfshirje më të madhe të grave në sipërmarrje. Ato, tashmë janë po aq të suksesshme sa edhe burrat" – Maksim Casli,

Vlerësimi i njohurive të arritura pas njësies mësimore (post-testi)

Vlerësimi i nxënësve do të bëhet:

Në sajë të kontributit në grup, cilësisë së të menduarit, aftësisë për të dhënë zgjidhje logjike dhe origjinale, fjalorit të pasur, aftësi argumentuese dhe bindëse.

3

The background of the image is a purple-tinted historical map of the Atlantic Ocean. The map features various geographical labels in French, including 'OCEAN ATLANTIQUE', 'OCEAN ETHIOPIQUE', and 'MER LANTIQUE'. A large, detailed compass rose is overlaid on the right side of the map, showing cardinal and intercardinal directions. The text 'TEMAT NË LËNDËN E HISTORISË' is written in a bold, white, sans-serif font across the bottom right portion of the image.

TEMAT NË LËNDËN E HISTORISË

Përmbledhje e modulit

Tema:	Njohja e vetes: Kuptimi i karakteristikave, vlerave dhe normave individuale	
Klasa:	6	
Lënda:	Histori	
Orët:	4 x 45 min.	
Përmbledhje e temës:	Tema e të nxënit duhet të ndërlidhet me tregime të ngjarjeve historike rreth asaj se si individët me influencë historike të cilët kanë kontribuar në të mirën e përgjithshme të shoqërisë, kombit, shtetit, etj, dhe të individëve që në të kundërtën kanë qenë ambicioz dhe egoist dhe nuk kanë kontribuar për të mirën e përgjithëshme.	
Përmbajtja:		
Rezultatet e të nxënit:	- Merr njohuri rreth ngjarjeve historike të cilat demonstrojnë vlera dhe qëndrime individuale pozitive në dobi të komunitetit dhe shoqërisë; - Njeh dhe reflekton poashtu në shembuj dhe ngjarje historike ndërlidhur me vlerat dhe qasjet (jo)pozitive në raport me komunitetin dhe shoqërinë;	
Metodat e mësimdhënies / mësimnxënies:	Në klasë	Në terren
	- Ligjerata - Diskutime interaktive në grup/klasë - Raste studimi, etj	Ligjeratë nga ligjërues të ftuar: një shembull real/jetësor nga një person i cili/e cila ka kontribuar për të mirën e përgjithshme publike (aktivitet vullnetar, filantropik, etj).
Literatura:	Libri i Historisë për klasën e 6-shtë Materiale plotësues nga interneti	

Qëllimi i këtij moduli është të kontribuojë në të nxënit dhe vetëdijësimin e nxënësve rreth njohjes së karakteristikave, vlerave dhe parimeve individuale të individit, pastaj vlerat, parimet dhe normat sociale ku jetojnë individët. Mësimdhënësi e mban dimensionin e diskutimit në tematiken e modulit qoftë në pjesët hyrëse, në pjesën kryesore, apo ushtrimet përmbyllëse.

Të dy njësitë e prezentuara në vijim marrin shembuj të udhëheqësve historik botërorë, një me karakter ambicioz dhe egoist (për shembull Aleksandri i Madh), derisa tjetra

me karakter altruist dhe të kontributit shoqërorë (për shembull Perandorët Romak me prejardhje ilire). Mësimdhënësi e përdorë njësinë e parë për të theksuar dhe reflektuar tek nxënësit vlerat individuale dhe egoiste të lidershit mbi interesin e tyre personal dhe jo të atij shoqërorë. Nëdrsa në të kundërtën, njësinë e dytë mësimdhënësi e përdorë për të theksuar dhe orientuar të nxënit e nxënësve rreth personalitetit/eve që kanë dhënë kontribut ndaj të mirës së përgjithshme dhe intieresit të përbashkët shoqërorë.

NJËSIA MËSIMORE 1

Titulli: Maqedonia

Kohëzgjatja: 45 minuta

Përmbledhje e shkurtër

Personalitetet kryesore në Maqedoni: Filipi i II dhe i biri i tij Aleksandri i Madh, të cilët bënë pushtime dhe zgjerime të mëdha në kurriz të popujve dhe vendeve tjera, pra synimi i tij ishte ta krijoi nje perandori të madhe.

Fjalët kyçe

Aleksandri i Madh

Falangë

Ballkan

Pushtim

Rezultatet e të nxënës

- Përshkruan figurën e lidërshpilit të Aleksandrit të Madh dhe karakteristikat e personalitetit të liderit;
- Analizon kontributin e tij të kohës;
- Reflekton në të mirat/të këqijat e përgjithshme që Aleksandri i Madh i ka sjellur shoqërive të asaj kohe;

Mjetet mësimore

Teksti mësimor-Libri i Historisë -6-, Harta e Ballkanit, Materiale me pamje nga jeta dhe të mjeteve të punës, e armëve të fiseve ilire, Enciklopedi, Materiale nga internet.

Metodologjia e punës

PNP: Bashkëbisedim - Lexim i orientuar - Prezantimi i punimit

Parashikimi: Bashkëbisedim

Mësuesi/ja i ka udhëzuar paraprakisht nxënësit për informacionet dhe të dhëna që duhet të mbledhin për Maqedoninë e hershme dhe Aleksandrin e Madh. Ndërkohë, nxiten nxënësit të lexojnë tekstin e historise faqe 46,dhe më pas fillojnë të punojnë së bashku për të përgatitur punimet e tyre sipas udhëzimeve dhe ndarjeve në grupe pune që janë caktuar paraprakisht nga mësuesi/ja me detyrat përkatëse, si më poshtë:

Grupi 1: Pozicioni gjeografik dhe organizimi shtetëror i Maqedonisë.

Grupi 2: Organizimi ushtarak (falangat) i Maqedonisë nën sundimin e Filipit II.

Grupi 3: Pushtimet dhe luftërat e Aleksandrit të Madh (që sollën edhe lindjen e kulturës helenistike).

Ndërtimi i njohurive: Lexim i orientuar. Libri i Historisë fq-46

Në etapën e dytë nxënësit bashkëpunojnë dhe bashkërendojnë materialet që kanë grumbulluar dhe i përgatisin ato në formën e një ekspozite të vogël, e një fletëpalosjeje, albumi, punimi në Power Point për Maqedoninë, shtrirjen e saj, organizmin ushtarak në periudhën e Filipit II dhe Aleksandrit të Madh, si dhe kulmin e zhvillimit dhe rënien e Maqedonisë.

Përforcimi: Prezantimi i punimit

Përgatisni një kënd me materiale dhe foto të Aleksandrit të Madh, duke evidentuar luftërat, pushtimet, ushtrinë, armët, veshjet dhe simbolet e tij e të Mbretit Filipi II.

Në etapën e fundit, një përfaqësues i secilit grup prezanton punimin e grupit të tij/saj dhe në fund të orës diskutohet për punimet që paraqitën grupet dhe jepen edhe vlerësimet.

Nxënësit bëjnë vlerësimet e tyre për punën e secilit grup.

Gjurmojmë-Mendojmë-Arsyetojmë-Nxjerrim përfundime

- Arsyetoni porositë e babait-Filipit II që i kishte thënë të birit të tij Aleksandrit të Madh: "Kërko një perandori tjetër biri im, Maqedonia për ty është e vogël"

- Nxënësit bëjnë një listë të ndikimit pozitiv dhe negativ në shoqëri të lidhshmit të Aleksandrit të Madh

Komentoni-Analizoni mesazhin e kësaj fotografie:

Vlerësimi –Sipas listës së kontrollit Informacionin më të plotë e më të saktë.

- Prezantimin më të mirë.
- Bashkëpunimin më të mirë në grup.
- Pjesëmarrjen dhe aktivizimin e nxënësve në orën e mësimi.
- Punën individuale.

Mësimdhënësi udhëzon nxënësit rreth përgatitjeve për njësinë mësimore të radhes: rreth hulumtimit dhe gjetjes së materialeve dhe burimeve të ndryshme duke u fokusuar në temë.

NJËSIA MËSIMORE 2

Titulli: Perandorët romakë me origjinë ilire

Kohëzgjatja: 45 minuta

Pëmrbledhje e shkurtër

Përshkruan dhe identifikon tiparet e ca perandorëve romakë me origjinën ilire, jetën e tyre, sundimin dhe drejtimin e perandorisë më të madhe të kohës dhe kontributin e tyre në jetën politike e ushtarake të perandorisë

Fjalët kyçe

Perandor romak
Bizant
Ilir

Rezultatet e të nxënës

- Përshkruan figurat e lidërshpinit të Perandorëve Romakë dhe karakteristikat e personalitetit të liderëve;
- Analizon kontributin e tyre të kohës;
- Reflekton në të mirat/të këqijat e përgjithshme që Perandorët Romakë i kanë sjellur shoqërive të asaj kohe;
- Bën krahasime me lidërshpin e shoqërive aktuale;

Mjetet mësimore

Teksti mësimor, libri Historia-6-, Harta e Ballkan e Perandorisë Romake, Materiale me pamje nga jeta dhe të mjeteve të punës e armëve të fiseve ilire, Enciklopedi, Materiale nga interneti

Metodologjia e punës

Hapi 1: Pyetje/detyra stimuluese

Përdoret teknika “Stuhi mendimesh”

Me pyetjet:

- Cfare dini rreth termit Personalitet?
- A keni njohuri për ndonjë perandorë me origjinë ilire në P.Romake?
- Cfare dini për ta?
- Ku i keni marre keto informacione?

Me këto pyetje nxënësit nxiten të mendojnë dhe më pas shkruaj temën në tabelë.

Në të gjitha këto pyetje nxënësit përgjigjen gojarisht.

Hapi 2: Njësia bazë

Kostandini i Madh në Berat

Nxënset orientohen nga mësuesi/ja për të lexuar tekstin e historia-6- fq 63.

Mësuesi/ja ka udhëzuar paraprakisht nxënësit për informacionet dhe të dhënat që duhet të mbledhin për perandorët romakë me origjinë ilire, duke evidentuar rolin dhe kontributin e tyre në drejtimin dhe zhvillimin e Perandorisë Romake.

Ndërkohë, pasi të kenë lexuar tekstin, nxënësit fillojnë të punojnë së bashku për të përgatitur punimet e tyre sipas udhëzimeve dhe ndarjeve në grupe pune që janë caktuar paraprakisht nga mësuesi/ja me detyrat përkatëse, si më poshtë:

Grupi 1: Anastasi (në Pernadorinë Romake të lindjes);

Grupi 2: Diokleciani (në Perandorinë Romake të Perëndimit);

Grupi 3: Konstadini I Madh (në Pernadorinë Romake të Perëndimit);

Grupi 4: Justiniani (në Pernadorinë Romake të lindjes);

Në këtë etapë mësimore, nxënësit bashkëpunojnë dhe bashkërendojnë materialet që kanë grumbulluar dhe i përgatisin ato në formën e një ekspozite të vogël, një fletëpalosje, albumi, punimi në 'Power Point' për perandorët romakë me origjinë ilire, jetën e tyre, sundimin dhe drejtimin e perandorisë më të madhe të kohës dhe kontributin e tyre në jetën politike e ushtarake të perandorisë.

Përfundim: Prezantimi i punimit
Në etapën e fundit, një përfaqësues i secilit grup prezanton punimin e grupit të tij/saj dhe në fund ores diskutohet për punimet që paraqitën grupet dhe jepën edhe vlerësimet.

Nxënësit bëjnë vlerësimet e tyre për punën e secilit grup.

Hapi 5: Ushtrime përmbyllëse: Tabela T (Anët pozitive dhe negative të personalitetit)-Referencë

Cili nga perandorët romakë me origjinë ilire ju la përshtypje?

Tregoni arsyet pse?

Përmendi disa cilësi të këtij personaliteti?

Përmes tabelës T.

Perandori Konstandini i Madh e lejoi fenë krishtere të mbahet lirshëm që nga viti 313. Deri në atë kohë njerëzit e kanë mbajtur fshehurazi lirine e besimit.
Pra, nga ky personalitet nxënësit mund të kultivojnë disa cilësi të mira: Respekti për të tjerë, Reformat, Toleranca fetare, Menaxhimi, Dashuria për atdheun dhe origjinën, etj.

Hapi 6: Vlerësimi i njohurive të arritura sipas listës së kontrollit

Vlerësimi i nxënësve do të fokusohet në pikat në vijim:

- Vlerëimi i punës grupore
- Vlerësimi i prezenteve
- Pjesëmarrja dhe aktiviteti i nxënësve në orët e mësimet.
- Puna individuale

